

Voorzitter

Hierbij deel ik u mee dat ik met ingang van 12 november 2002 mijn lidmaatschap van de Tweede Kamer zal beëindigen.

Over de achtergronden van deze beslissing zal ik niet uitweiden. Ik betreur het dat ik maar zo kort in de Kamer actief heb kunnen zijn.

Mijn vrouw en ik heb de vele blijken van betrokkenheid en sympathie vanuit de kring van de Kamer zeer gewaardeerd.

Ik groet u hartelijk. En in u alle collega's en medewerkers van de Kamer.

w.g. Kars Veling."

Geachte heer Veling, ik realiseer mij dat ik u nu toespreek via de Handelingen en wellicht via de draadomroep die thuis kan worden ontvangen. Het ontslag als lid van de Kamer is, zoals u heeft geschreven, namelijk met ingang van gisteren, 12 november, ingegaan.

Geachte heer Veling en geachte medeleden. Wanneer parlementaire geschiedschrijvers het jaar 2002 zullen behandelen, zal het hun zeker opvallen hoe vele gewaardeerde Kamerleden zich in dat jaar genoopt voelden om hun politieke loopbaan abrupt af te breken. Kars Veling was elf jaar lid van de Eerste Kamer, maar dat is, zeg ik met enige voorzichtigheid, niet voldoende om bekend te worden en dat zal de heer Veling zelf ook niet hebben nagestreefd. Hij werd, dat wel, bekend in de loop van de verkiezingscampagne en hij werd vervolgens naast bekend ook zeer gewaardeerd in de maanden die hij in ons midden, in de Tweede Kamer, doorbracht.

In zijn maidenspeech op 26 juni jongstleden over het wetsvoorstel Huurharmonisatie toonde Kars Veling zijn gedegenheid en ook een subtiel gevoel voor humor. Al die eigenschappen: soliditeit, gevoel voor humor en collegialiteit, waren in de maanden na de verkiezingen zeer welkom en troffen ons temeer, omdat de uitslag van de verkiezingen hem uiteraard niet onberoerd had gelaten.

De brief die ik zojuist heb voorgelezen is kort, maar in zijn korthed veelzeggend. Namens de Kamer dank ik de heer Veling voor zijn inzet en zijn vriendschap die zich als vanzelfsprekend ook buiten de

kring van zijn eigen fractie heeft uitgestrekt. Ik hoop dat deze korte periode in zijn loopbaan op wat langere termijn ook voor hemzelf zinvol zal blijken te zijn geweest en ik hoop dat hij zijn talenten in nieuwe functies voor de samenleving zal willen inzetten.

Nogmaals zeg ik, op indirecte wijze, tegen de heer Veling: het ga u goed.

Van dit ontslag is mededeling gedaan aan de voorzitter van het Centraal stembureau en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op maandag 18 november 2002 van 16.00 uur tot 23.00 uur van de vaste commissie voor Financiën over de wetsvoorstellen:

- Invoering in de Algemene wet inzake rijksbelastingen van de mogelijkheid tot het doen van een collectieve uitspraak op massaal bezwaar (28349);
- Wijziging van de Wet wederzijdse bijstand bij de invordering van enkele EEG-heffingen, de omzetbelasting en de accijnzen (28468);
- Wijziging van belastingwetten c.a. (Vervolgwijzigingen in samenhang met de Belastingherziening 2001) (28487);
- Enige wijzigingen van de Successiewet 1956 (28488).

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Kortenhorst.

De heer **Kortenhorst** (CDA): Voorzitter. In Het Financieel Dagblad van hedenochtend stond een artikel dat vertelde dat de Staat een veto heeft uitgesproken in de richting van TenneT, omdat dit bedrijf niet mag

ingaan op een deal waarin het het netwerk van REMU overneemt. Ik vraag de staatssecretaris van EZ ons nog voor het weekend een brief te schrijven, waarin hij antwoord geeft op de volgende vragen.

1. Is het juist dat deze deal van overheidswege is afgewezen?
2. Kan de staatssecretaris de precieze argumenten en overwegingen aangeven waarom zo zou zijn besloten?
3. In welke zin liggen er relaties naar toekomstig beleid rondom privatisering en eigendomsverschuivingen van energiebedrijven?
4. Welke gevolgen heeft dit voor toekomstig beleid terzake van privatisering en eigendomsverschuivingen van energiebedrijven?

De **voorzitter**: Ik complimenteer u ermee dat u zo goed hebt aangevoeld dat ik vandaag een milde bui heb. U hebt mondeling in feite schriftelijke vragen naar voren gebracht.

Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de staatssecretaris van EZ.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rietkerk, die aanzienlijk minder mildheid mag verwachten als hij hetzelfde van plan is.

De heer **Rietkerk** (CDA): Voorzitter. Recent verscheen in de media het bericht dat de commissie-Franssen gerapporteerd heeft over de politiek en de recherche. Via u vraag ik aan de ministers van BZK en van Justitie om het rapport naar de Kamer te zenden, vergezeld van een reactierapport, met name op de punten van de organisatie van politiemensen bij de recherche en de aansturing van de recherche door het openbaar ministerie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Koopmans.

Voorzitter

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. Ik vraag u om het verslag van het algemeen overleg over de evaluatie van de Meststoffenwet op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en het punt toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Verburg.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter. Volgens schattingen van de Sociale verzekeringsbank ontstaat volgend jaar een tekort van 2,3 mld in de kas voor de AOW. Ik vraag via u om een brief van de verantwoordelijke staatssecretaris Rutte van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In de brief moet worden ingegaan op het ontstaan van het tekort. Ik wijs erop dat er in 2000 nog een overschot was van 3 mld, dus er is sprake van een scherpe verslechtering. Verder zou ik in de brief graag lezen wat de staatssecretaris aan het tekort gaat doen en op basis waarvan hij tot de desbetreffende keuze is gekomen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer Rutte.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2003 (28600-VIII).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Voorzitter. De school in de samenleving, de samenleving in de school; dat is het ideaal dat de PvdA-fractie voor ogen staat. Kinderen hebben te maken met een groot aantal veranderingen in de samenleving. Bedenk alleen al dat de aanwezigheid van een ouder overdag geen vanzelfsprekendheid meer is. Nu dit soort zekerheden zijn

weggefallen, is het onderwijs nog veel belangrijker dan het altijd al was. Vaak is onderwijs de continue factor in het leven van kinderen. Daarom is het onderwijs mede de aangewezen plaats om kinderen te helpen hun eigen plekje te vinden in die complexe samenleving en hen daarvoor de benodigde kennis en vaardigheden aan te reiken. De toekomst van onze samenleving hangt ook af van de investering in kinderen. Een investering in het onderwijs is een investering in de toekomst van ons land. Wij willen niet alle lasten op de schouders van docenten leggen, maar het is onmiskenbaar dat leerkrachten een belangrijke rol vervullen bij de acceptatie van grote verschillen in de thuissituatie van kinderen en hun ouders. Datzelfde geldt voor allochtone leerlingen en integratie.

Wat is daarvoor nodig? De PvdA-fractie heeft na overleg met onderwijsorganisaties de afgelopen maanden een investeringsplan opgesteld en dat plan lichten wij vandaag toe. Wij willen daarmee een alternatief stellen tegenover het kabinetsbeleid. Het kabinet bewijst de scholen weliswaar lippendienst door over te gaan tot deregulering, maar deze maatregel wordt vervolgens van iedere betekenis ontdaan door het ontbreken van middelen en voorwaarden. Daarom wil de PvdA-fractie, in navolging van de halflange enveloppe die de minister bij ons heeft ingediend voor het jaar 2004, de minister van OCW en haar staatssecretarissen nu zelf een enveloppe aanbieden. Dit is een enveloppe voor 2003 met de titel "Verantwoordelijkheid kent ook een prijs: een miljard voor het onderwijs". Het is een mooie, rode enveloppe met een postzegel erop. In de loop van het debat zal het de minister wel helder worden waarom wij een postzegel op de enveloppe hebben geplakt.

Ik wil de inhoud van de enveloppe, een miljard voor het onderwijs, hier graag toelichten. Onze eerste prioriteit ligt uiteraard bij het leraarschap. Het onderwijs valt en staat bij bekwame en betrokken, geïnspireerde mensen die het onderwijs verzorgen. Zij laten de leerlingen dag in dag uit ervaren dat het belangrijk en zinvol is om te leren. Helaas moest de AOB vorige week de noodklok luiden en waarschuwen dat het onderwijs dreigt te verworden tot een nationaal

tussenuur. Het lerarentekort blijft groeien en trekt zijn sporen in alle sectoren van het onderwijs, zoals het mbo. Het is nog maar een kwestie van wachten totdat het lerarentekort zich uitbreidt naar het hbo en het hoger onderwijs. Wat doet het kabinet? Het kabinet komt met een taskforce. Dat vinden wij een beetje laat, want er is meer nodig dan een taskforce. Er zijn harde, concrete maatregelen en geld nodig om de arbeidsvoorwaarden te verbeteren en iets te doen aan het onderwijs in zijn totaliteit. Daarom hebben wij onze enveloppe gevuld met een behoorlijk bedrag, dat wij natuurlijk netjes door middel van een amendement uittrekken voor het onderwijs.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Sinds wanneer bestaat het probleem dat mevrouw Hamer schetst en waarvoor zij een enveloppe overhandigt?

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Ik denk dat dit probleem ongeveer zes jaar bestaat.

De heer **Van der Vlies** (SGP): De PvdA-fractie heeft tijdens haar deelname aan de vorige coalitie zes jaar de kans gehad om aan het probleem te werken. Ik stel vast dat dit niet voldoende vruchten heeft afgeworpen. Is dat geen aanleiding om over de inzet van dit kabinet – die ik overigens niet hoeft te verdedigen – een wat meer constructieve en bescheiden toon aan te slaan?

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Nee, dat lijkt mij niet nodig. In het vorige kabinetten zijn er namelijk taskforces genoeg geweest. Door de werkgevers en werknemers in het onderwijs is een heel duidelijk plan gemaakt. Die tijd had het kabinet zich dus kunnen besparen, en het had kunnen beginnen met de uitvoering daarvan. Het vorige kabinet heeft heel goed begrepen dat dat niet ging zonder geld, zodat het heeft geïnvesteerd. Mijn kritiek op dit kabinet is tweeledig: allereerst is het niet begonnen met het uitvoeren van de plannen die uit het veld zelf zijn gekomen, en ten tweede heeft het daar de middelen niet voor uitgetrokken.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Over de urgentie zijn wij het volstrekt eens. Maar erkent mevrouw Hamer